


ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



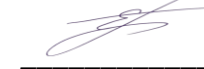
ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми


Є. СТРИКАЛЕНКО
" 28 " серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри


Є. СТРИКАЛЕНКО
Протокол засідання кафедри
теорії та методики фізичної культури і спорту
ХДАЕУ
від " 28 " серпня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ОК 34 АДАПТИВНИЙ СПОРТ**

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Менеджмент у спортивній діяльності

Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Херсон – 2025

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Адаптивний спорт	
Факультет	Економічний	
Назва кафедри	Теорії та методики фізичної культури і спорту	
Викладач	Степанюк Світлана Іванівна (Svitlana Stepanuk), кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту https://orcid.org/0000-0001-5895-3099	
Контактна інформація	Степанюк Світлана Іванівна 0975933995; sit71@ukr.net;	
Графік консультацій	Консультації https://us05web.zoom.us/j/4168793119?pwd=G8hgJ84SmkxOE4pHbNTAvQ4tvIsuHO.1	online: Zoom
Програма дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. 3. Методичні основи адаптивного спорту. 4. Основні принципи адаптивного спорту. 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті. 6. Адаптивний спорт як складова олімпійського руху. 7. Паралімпійський спорт в Україні та світі. 8. Міжнародний паралімпійський комітет. 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів-інвалідів у міжнародних змаганнях. 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів “Інваспорт”. 	
Мова викладання	Українська	

1. Анотація курсу

Анотація курсу	<p>«Адаптивний спорт», як освітня компонента, в закладах вищої освіти де відбувається підготовка фахівців з фізичного виховання та спорту, є невід’ємною частиною формування загальних та професійних якостей майбутнього фахівця. Це педагогічний процес, спрямований на формування загальних знань та вмінь, які органічно влітаються в загальну систему підготовки спеціалістів, допомагають адаптувати людей з функціональними обмеженнями до фізичних і соціальних умов оточуючого середовища.</p> <p>До основних елементів цього комплексу необхідно віднести вміння студентів застосовувати методики фізичного виховання при різного роду функціональних порушеннях, а також вміти враховувати результати застосування адаптивної фізичної культури в кожному конкретному випадку.</p>
Інформаційний пакет дисципліни	На платформі Moodle за посиланням http://www.ksau.kherson.ua/files/_osv.progr/_розміщено навчально-методичний комплекс з дисципліни “Адаптивний спорт”, а саме силабус, робоча програма, план лекційних

	та практичних занять та методичні рекомендації щодо їх проведення, завдання до самостійного опрацювання з методичними рекомендаціями, форма та критерії поточного та підсумкового контролю, алгоритм нарахування балів за накопичувальною системою оцінювання, список використаних джерел та інформаційних ресурсів.
--	--

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Адаптивний спорт» є сприяння здобувачам вищої освіти у опануванні базових спеціальних знань, методичних прийомів та практичних навичок застосування засобів адаптивного спорту для людей, що втратили певні функціональні можливості, вивчення історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, теорії і методики підготовки осіб з інвалідністю до змагань
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити з завданнями адаптивної фізичної культури; - ознайомити зі змістом видів адаптивного спорту; - ознайомити зі змістом основних принципів, методів і засобів адаптивного спорту; - ознайомити з методикою навчання адаптивній фізичній культурі; - навчити організувати і проводити заняття з адаптивної фізичної культури; - застосовувати методи дослідження у науково-дослідній роботі в сфері адаптивної фізичної культури; - проводити аналіз теоретико-експериментальних даних та втілювати в практику результати наукових досліджень; аналізувати передовий досвід педагогів-новаторів.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту, зокрема у сфері управління спортивними організаціями та їх підрозділами, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту та менеджменту у спортивній діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні	ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові)	ФК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості. ФК 3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення. ФК 4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують. ФК 5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

	<p>ФК 7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.</p> <p>ФК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.</p> <p>ФК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>ПРН 3. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ПРН 10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.</p> <p>ПРН 11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.</p> <p>ПРН 13. Використовувати засвоєні вміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості.</p> <p>ПРН 15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.</p>

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	4 рік
Семестр	7 семестр
Курс	IV
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова
Пререквізити	Ефективне вивчення даної освітньої компоненти базується на основі отримання базових знань під час вивчення предмету «Теорія та технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності», «Фізіологія рухової активності і спорту», «Економіка та фінанси спортивної організації», що викладалась на третьому році навчання в ЗВО. Для якісного сприйняття матеріалу здобувачам бажано використовувати знання отримані під час власного спортивного досвіду та використовувати приклади з обраного виду спорту.
Постреквізити	Отримані, під час вивчення освітньої компоненти «Адаптивний спорт» знання необхідно використовувати під час виробничої переддипломної практики. Отримані знання дозволять здобувачу працювати фітнес-інструктором, тренером та фахівцем в галузі підготовки спортсменів в спеціалізованих спортивних закладах.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3 кредити / 90 годин
Лекції	20 години
Практичні / Семінарські	Практичних - 24 години
Лабораторні	не передбачено

Самостійна робота	46 годин
Форма підсумкового контролю	Екзамен

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Для проведення занять в дистанційному режимі застосовується мультимедійний проектор і ноутбук з використанням комп'ютерних програм Word, PowerPoint, Excel, VLS media player.
Обладнання	Теоретичні знання здобувачі отримують під час проведення онлайн занять з використання різноманітних інформаційних технологій з застосуванням комп'ютерів та інших гаджетів для якісного оволодіння програмним матеріалом. Для підвищення якості отримання знань, під час роботи в офлайн режимі, можливе використання спеціалізованих спортивних майданчиків, ігрової спортивної зали та тренажерної зали де наявні тренажери, орбітрек, велоергометр, різноманітне фітнес обладнання та інше додаткове обладнання.

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно з розкладом. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно виконувати всі завдання під час лекційних та практичних занять, брати участь в роботі різних спортивних секцій та приймати участь в усіх спортивно-масових заходах, як університетського так і обласного рівнів. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Складання всіх контрольних заходів повинно відбуватись чітко на програмою вивчення курсу на семінарських заняттях вивчення певної змістової частини та мати конкретні дедлайни. Складання теоретичних тестів та інших контрольних випробувань з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Для перескладання тестів здобувач повинен зв'язатись з викладачем і у зазначений час отримати можливість для їх виконання. Своєчасне попередження, причин запізнення в складанні підсумкових завдань не знижує загальної кількості накопичувальних балів.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять з дисципліни «Олімпійський спорт» є обов'язковим. При проведенні лекційних та практичних занять здобувач повинен чітко дотримуватись правил спілкування та роботи в онлайн режимі. Під час навчання здобувач не повинен запізнюватися на заняття. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати з викладачем відповідно до тематики певної змістової частини у встановлений викладачем час. Не виконанні завдання призводять до зменшення кількості накопичувальних балів та зниженню загальної оцінки за роботу протягом семестру.
Політика щодо виконання	В ході виконання творчих завдань для самостійного опрацювання (реферати, повідомлення, презентації, тощо) здобувачі будують власні оригінальні міркування, створюючи власний погляд на ту чи іншу проблему.

завдань	Виконання завдань під час проведення семінарських занять повинно ґрунтуватись на свідомому розумінні всіх запропонованих тем, а також їх місця в підготовці майбутнього тренера з виду спорту. Під час виконання завдань позитивно оцінюється творчий підхід до виконання та активність й якість роботи протягом семінарського заняття.
Академічна доброчесність	Виконання теоретичних завдань повинно бути цілком оригінальним. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			л.	лаб.	пр/сем.	СР	
Змістова частина							
1	Лекція	Лекція 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності “спорт”.	2			2	1
2	Практичне	Основні поняття адаптивного фізичного виховання.			2	2	5
3	Лекція	Лекція 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні.	2			2	1
4	Практичне	Основні тенденції розвитку адаптивного спорту в міжнародному Олімпійському русі.			2	2	5
5	Лекція	Лекція 3. Методичні основи адаптивного спорту.	2			2	1
6	Практичне	Структура системи підготовки в спорті інвалідів.			2	2	5
7	Лекція	Лекція 4. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.	2			2	1
8	Практичне	Методи та форми адаптивного фізичного виховання.			2	2	5

9	Лекція	Лекція 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті.	2			2	1
10	Практичне	Характеристика паралімпійських видів спорту. Сучасні Паралімпійські види спорту (літні види спорту, зимові види спорту).			2	4	5
11	Практичне	Функціональні параолімпійські класифікації.			2	2	5
12	Лекція	Лекція 6. Адаптивне фізичне виховання при різних нозологіях	2			2	1
13	Практичне	Адаптивне фізичне виховання при вадах зору та ДЦП			2	2	5
14	Лекція	Лекція 7. Міжнародні організації адаптивного спорту в світі.	2			2	1
15	Практичне	Нормативно-правові засади діяльності міжнародних організацій адаптивного спорту.			2	2	5
16	Лекція	Лекція 8. Міжнародний паралімпійський комітет.	2			2	1
17	Практичне	Місце та роль Національного паралімпійського комітету (НПК) країни у підготовці і проведенні Паралімпійських ігор.			2	2	5
18	Практичне	Жінки в паралімпійському спорті: формування програми змагань, гендерна верифікація, гендерне насильство, гендерна політика МОК.			2	2	5
19	Лекція	Лекція 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів інвалідів у міжнародних змаганнях.	2			2	1
20	Практичне	Відомі паралімпійці України. Проблема гендеру в паралімпійському спорті.			2	4	5
21	Лекція	Лекція 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів “Інваспорт”	2			2	1
22	Практичне	Положення про Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів. Підсумки роботи «Інваспорт» за поточний рік.			2	4	5
	ПК		20		24	46	70

9. Форми і методи навчання

Лекція	Вербальні (розповідь, пояснення та роз'яснення, аналіз та корегування) та наочні (показ навчального матеріалу у вигляді презентацій, відео роликів та навчальних фільмів) методи.
Практичні /Семінарські	Вербальні (розповідь, роз'яснення, аналіз та корегування якості виконання вправ) та наочні (показ правильності виконання, створення уявлення про виконання вправи) методи. Практичні методи спрямовані на навчання та вдосконалення техніки виконання різноманітних рухів, та практичні методи спрямовані на розвиток тих чи інших фізичних якостей.
Лабораторні	не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Словесні методи навчання: пояснення, розповідь. Проведення самостійних занять включає викладення теоретичного матеріалу з використанням наочного матеріалу з використанням мультимедійних технологій. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Поточний контроль відбуватиметься безпосередньо на кожному лекційному та семінарському занятті у вигляді оцінки присутності на занятті, активності та інтенсивності роботи протягом заняття. Здебільшого використовується опитування та спостереження, як метод контролю. Поточний контроль дозволяє оцінити систематичність та ефективність засвоєння програмного матеріалу.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
По завершенню вивчення кожної змістовної частини передбачено виконання підсумкового теоретичного тесту за яке здобувачі отримують певну кількість балів у відповідності до критеріїв оцінювання. По завершенні вивчення освітньої компоненти здобувачі виконують залікові завдання, які сумуються з отриманими раніше балами накопичувальної системи оцінювання. Окремо оцінюється й самостійна робота здобувачів протягом змістовної частини у вигляді самостійного виконання завдань, підготовки та захисту рефератів та повідомлень. Якість виконання завдань для самостійного опрацювання підтверджується отриманими балами за даний вид роботи.
Підсумковий контроль
Формою підсумкового контролю є екзамен, що виставляється на основі результатів усної або письмової відповіді. Основні вимоги до контролю знань наведені у "Положенні про оцінювання знань здобувачів вищої освіти" Херсонського державного аграрно-економічного університету. Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Здобувачі за виконану роботу, протягом вивчення дисципліни, отримують певну кількість балів, яка акумулюється в підсумковий бал оцінювання. Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до заліку. Їх допуск до заліку стає можливим лише тільки при умові вдалої ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до екзамену, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 60 балам.

Таблиця 1

Алгоритм підрахунку балів за накопичувальною системою оцінювання балів

Вид роботи	Бали	Кількість	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	10	1 X 10= 10
Відвідування практичних занять	1	12	1 X 12=12
Активна робота на практичному занятті	1	12	1 X 12=12
Своєчасне виконання самостійного завдання	1	12	1 X 12=12
Захист самостійного завдання	1	12	2 X 12=24
Залікове заняття (екзамен)	30	1	30 X 1=30
Разом			100

Розподіл балів з дисципліни “Загальна теорія підготовки спортсменів” (форма контролю - залік)

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)											Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ПК	
Max	Max	Max	Max	Max	Max	Max	Max	Max	Max	Max	Max
6	6	6	6	11	6	6	11	6	6	30	Max 100

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

11. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none">1. Адаптивний спорт фізичного виховання і спорту: методичні вказівки / уклад.: Головка А.М.. К: КНУБА,Талком, 2023. 18 с.2. Оніщук Л.М., Адаптивний спорт: навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 105 с.3. Оніщук Л.М., Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Адаптивний спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 75 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none">1. Закон України про фізичну культуру і спорт (відомості Верховної Ради України (ВВР). ст.802. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні Монографія. С.М. Домбровська, С.А. Вавренюк, В.В. Палюх НУЦЗУ, 2020. 313 с.3. Гарнусова В. В., Ракитіна Т. І., Орґеева С. В. Адаптивне фізичне виховання для людей з ослабленим здоров'ям : дис. Національний авіаційний університет, 2021.4. Смирнов В. Становлення та розвиток паралімпійського спорту України (1991-2014 рр.): історіографія проблеми. Старожитності Лукомор'я. 2021. №. 5. С. 140-146.5. Bjelica, B., Quintero, A. M., Karimi, A., Skrypchenko, I., & Abdullah, N. M. (2024). Emerging trends in physical education and inclusive education: A scientometric analysis. <i>Edu Sportivo: Indonesian Journal of Physical Education</i>, 5(1), 39–53. https://doi.org/10.25299/esijope.2024.vol5(1).16298
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none">1. Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2029 року https://mms.gov.ua/npas/proekt-rozporiadzhennia-kabinetu-ministriv-ukrainy-pro-skhvalennia-kontseptsii-derzhavnoi-tsilovoi-sotsialnoi-prohramy-rozvytku-fizychnoi-kultury-i-sportu-na-period-do-2029-roku2. https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34059/Roztorhui_Perederiy.pdf?sequence=1 Розторгуй, М. С., Передерій, А. В., Товстоног, О. Ф., & Горлова, Л. М. (2021). Професійна підготовленість тренера з адаптивних видів спорту як чинник ефективності підготовки спортсменів з інвалідністю.3. https://www.youtube.com/watch?v=HC17QPGM9Tc Результати України на Паралімпійських іграх -2024!4. https://www.youtube.com/watch?v=mqRdYqBqFto Що таке ПАРАЛІМПІАДА?